

Volkstuinvereniging Hardinxveld- Giessendam

NIEUWSBRIEF 2024 – Nr. 1 – MAART

In deze nieuwsbrief:

- Van de voorzitter
- Ledenvergadering
- Samenwerken
- Compost
- Portret van een tuinder
- Moestuinbeurs 2024
- Enz., enz.....

Bestuur:

Voorzitter: Nico Klomp (tel. 06-48473183)

Secretaris: Erik van der Meijden

Penningmeester: Henk Nederlof

Lid: Albert van Haarlem

Lid: Nicole Vendelbosch

Lid: Cees Adriaanse

E-mail: vtv-hg@outlook.com

Redactie Nieuwsbrief

Cees Adriaanse

Hannie van Haarlem

Jan Vink - jjv@solcon.nl

Website: www.vtv-hg.nl

VAN DE REDACTIE

Beste tuin vrienden

De kracht van een lied zit hem in de herhaling. Regen, regen en nog meer regen. Het water wat we vorige zomer zo hebben gemist, is er nu in overvloed. Je krijgt de neiging om je binnen te verstoppen, maar als je toch een dag naar buiten gaat, zul je altijd zien dat minder erg was dan het van huis uit leek. Hoewel de grijze luchten van de afgelopen tijd nog niet aan het voorjaar doen denken, komt het wel steeds dichterbij. Maar er zijn nog meer redenen om naar de tuin te komen. Bij menig tuinder begint het nu te kriebelen. Ondertussen kom ik op de tuin regelmatig mensen tegen die niet weten of er nog wel een bestuur is en hoe je die bereikt. Toch is het heel eenvoudig: in de 'ideeënbus' in "de Stek" en/of mail naar bestuur of spreek iemand van het bestuur aan. Alle gegevens voor het bereiken van het bestuur staan ook op in de nieuwsbrief (Colofon).

VAN DE VOORZITTER

Geachte leden,

Het weer is koud met veel regen; dit maakt de tuin erg nat. Het enige wat je nu kunt doen is spitten; het inzaaien zal dus nog even moeten wachten.

Alle tuinen zijn weer uitgegeven, dus alles is weer bezet. We heten de nieuwe tuinders langs deze weg van harte welkom.

Ook is het zaad weer uitgedeeld, mocht u nog boonstokken willen hebben wij hebben er nog genoeg liggen.

Ik hoop dat het voor een ieder een goed tuinjaar wordt met een goede oogst.

De ledenvergadering was goed bezocht, er waren ook al veel nieuwe leden aanwezig.

Ik wil Cees Adriaanse bedanken voor het regelen van de vergaderruimte bij WVG.

Zoals u weet is mijn termijn als voorzitter met een jaar verlengd als interim voorzitter.

Dit kwam mede omdat er geen tegen kandidaat was, en mijn termijn er op zat.

Met plezier zal ik deze taak het komende jaar weer op me nemen.

Wilt u als u als laatste het complex verlaat a.u.b. het hek op slot doen; het komt nog regelmatig voor dat het hek niet op slot zit. En we willen geen ongenode gasten op ons complex.

Ik wens u fijne paasdagen toe.

Met vriendelijke groet

Nico Klomp

NIEUWE CALAMITEITENLIJST

Deze lijst alleen voor calamiteiten, dus noodgevallen gebruiken.

Nico Klomp [voorzitter]. 06-48473183

Erik van de Meijden [secretaris]. 06-5143217

Henk Nederlof [penningmeester] 0184-616700

Cees Adriaanse [bestuurslid.] 06-22421398

Albert van Haarlem [bestuurslid] 06-51104498

Nicole Vendelbosch [bestuurslid] 06-37708831

VERSLAG VOORJAARSLEDENVERGADERING

We kunnen terugkijken op een goed bezochte algemene ledenvergadering 19 maart jl. Die was voor de 2de keer in de kantine bij Wijngaarden Veilig Goed. Er was een goede opkomst met 33 leden!

Bij de huishoudelijke mededelingen werd vermeld dat het toilet op "De Moeshof" VTV complex weer beschikbaar komt in deze week. De aanwezige nieuwe leden werden welkom geheten en er werden recente wijzigingen in de tuinverdeling genoemd. Zie hiervoor de afzonderlijke rubriek. Bij de jaarrekening werd o.a. een vraag gesteld over de algemene reserve van de vereniging. Hiervoor zal een andere indeling en formulering worden gezocht.

Tijdens het onderwerp bestuursverkiezing werd de vergadering geleid door bestuurslid Cees Adriaanse. Er waren vanuit de vereniging geen kandidaten ingediend voor de beide vacatures. Het bestuur had Albert van Haarlem voorgedragen en die werd benoemd in de vacature van Alex Hesseling. Alex wordt bedankt voor zijn inbreng van zijn kennis en kunde, o.a. van het mestbeleid, maar ook voor zijn constructieve inbreng tijdens de bestuursvergaderingen. Als blijk van waardering krijgt hij een bos bloemen inclusief applaus om mee te nemen naar Limburg. Alex bedankt iedereen voor alle mooie momenten tijdens de afgelopen tuin jaren en roept aanwezigen op om zich te blijven inzetten voor onze mooie vereniging.

Nico Klomp nam, conform de statuten, na negen jaar afscheid als voorzitter.

Er is veel gebeurd in al die jaren op de tuin en zo rond 2020 ook met zijn gezondheid, maar we zijn dankbaar dat hij al zijn taken weer heeft op kunnen pakken. Hij hebt veel tijd in de vereniging gestoken in al die jaren mede ook dankzij een vaste groep vrijwilligers voor allerlei klussen op het tuincomplex. Ook in het bestuur was er een goede onderlinge band en betrokkenheid. Ook voor hem was er een bos bloemen en een tegoedbon als blijk van waardering. De vergadering bedankte hem met een hartverwarmend applaus.

Hoe nu verder? Per 1 april treedt Albert van Haarlem toe tot het bestuur, maar dan is er nog een vacature voor voorzitter, aangezien de ALV geen nieuwe voorzitter heeft gekozen.

In de bestuursvergadering werd uitvoerig gekeken naar een mogelijke oplossing, aangezien er geen nieuwe kandidaat voorzitter beschikbaar was. Daaruit is het voorstel gekomen om Nico als voorzitter ad-interim aan te stellen voor komend jaar. De vergadering is het hiermee eens, daarmee zal de rest van dit jaar Nico als ad-interim voorzitter fungeren en wordt er de volgende voorjaarsvergadering opnieuw een voorzittersverkiezing uitgeschreven. Er blijft nog een vacature open voor bestuur.

Na de vergadering is er nog overleg geweest met Nicole Vendelbosch en zij is daarna eveneens voorgedragen als bestuurslid. Het bestuur is verheugd dat zij daar positief op heeft gereageerd. Fijn dat het bestuur weer compleet is; we wensen de nieuwe bestuursleden Albert van Haarlem en Nicole Vendelbosch een goede tijd toe in het bestuur.

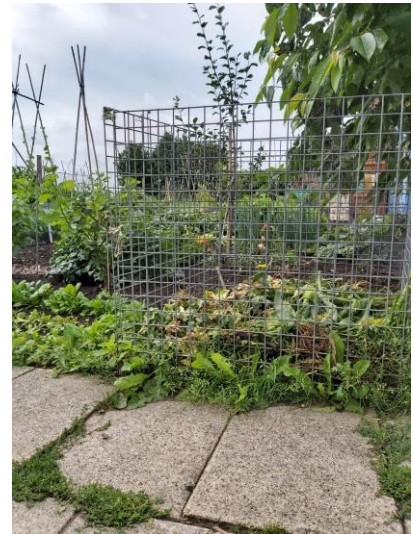
Overleg met de gemeente: Er heeft enkele weken geleden een informatieavond plaatsgevonden waarop verschillende leden van onze vereniging aanwezig waren. Hoewel die avond zeer informatief was, heeft het geen nieuwe inzichten opgeleverd over de PFAS-problematiek. Verder werd aandacht gevraagd voor het huurcontract en onderhoud van het middenpad en de bruggen

Werkgroep tuincommissie: Aan het begin van een nieuw tuinseizoen - iedereen weer veel tuinplezier toegewenst - was er nog weinig te melden. Wel aandacht voor punten uit vorige vergaderingen zoals overhangend groen, zonnebloemen en mais.

Duurzaamheid: In december hebben we van de Rabobank een bedrag toegezegd gekregen van 5000 euro. Erik van der Meijden geeft een toelichting op beslissingen tot nu toe (extra zonnepanelen) en roept leden op voor deelname aan een werkgroep verduurzaming waar Jan Vink zitting in neemt alsmede Erik zelf. Koen Poortvliet geeft aan in de werkgroep mee te willen draaien. Er wordt nog toegelicht dat het totale plan was begroot op 20.000 euro. Dit zal niet in één seizoen kunnen maar een langdurige aanpak vergen. Sander Wubs meldt zich, na de vergadering, ook aan voor de werkgroep. Hij stelt voor om met de gemeente op te trekken op gebied van duurzaamheid en Bas de Deugd noemt de mogelijkheid een duurzaamheidspakket aan te vragen. Begin met proefstroken; niet het gehele complex hoeft in één keer op de schop.

Overige opmerkingen en rondvraag:

- Op de tussenpaden liggen de tegels schots en scheef. Er is geen animo voor een totaalaanpak.
- Per tuin aanpakken lijkt realistischer; zo kan iedereen dit samen met de buurtuinen realiseren.
- Medetuinders kunnen na 5 jaar de tuin van de hoofdtuinder overnemen; een medetuinder komt bij lidmaatschap automatisch op de wachtlijst.
- De borg bij aanvang lidmaatschap is inmiddels verhoogd naar 75 euro.
- Er is weinig animo voor halve tuinen; dit wordt dus niet gevraagd of gestimuleerd..
- Wanneer komen de aardbeiplanten? Op 12/13 april. Bij gunstig weer wordt dit mogelijk vervroegd. Bericht hierover komt per mail.
- De behoefte naar champost voor onze tuinen is er nog steeds. Het mestbeleid zal worden geevalueerd en naar eventuele nieuwe oplossingen wordt gezocht.
- Het bestuur gaat gemeente HG benaderen wat er mogelijk is om gratis compost te verstrekken, zoals in naburige gemeenten.
- Cees Adriaanse polst of er voor volgende ledenvergadering interesse is in een workshop/ externe spreker; die behoefte is er inderdaad. Bijv. over composteren! Ook wordt er gevraagd naar excursies, zoals naar Jungheim.
- De nieuwsbriefredactie doet een oproep voor nieuwe bijdragen, suggesties, redactieleden etc.
- Klaas den Toom vraagt naar een nieuw reglement, na verwerking van deze vergadering wordt het toegezonden per mail.
- De vergadering werd besloten om 21.08 uur; de leden gingen huiswaarts met een paar mooie handschoenen van het bedrijf waar we te gast mochten zijn.

NIEUWE LEDEN DIE BEGINNEN IN 2024

Onderstaand de nieuwe leden:

- Tuin 4 Fam. Wubs
- Tuin 23 Fam. Heijkoop
- Tuin 28 Fam. Dennedaal, met medetuinder dhr. B. Kortenhoeven
- Tuin 27 Fam. Aysel Haculi
- Tuin 47b Fam. Shalay Shwe

Dhr. K. Poortvliet is van tuin 23 naar tuin 5 gegaan.

Tuin 1 is momenteel voor de vereniging; de bestemming wordt later bepaald. Te denken valt aan educatie voor scholen, e.d.

VOORUIT KIJKEN EN SAMENWERKEN

Even een belangrijke regel uit ons Huishoudelijk Reglement zo aan het begin van het tuinseizoen. Elk lid van onze vereniging moet zich aan deze regels houden en in de geest ervan handelen. Niet alles kan tot in het detail in zo'n Huishoudelijke Reglement staan, daarom is het bestuur altijd bevoegd een besluit te nemen. Een aantal keren per jaar houden het bestuur en de tuincommissie een ronde over de tuin en ook de gemeente (die ons de grond verhuurt) komt langs om te zien of wij ons aan de regels houden.

Iedere tuinder is verantwoordelijk voor onderhoud van zijn perceel, het bestuur is in feite daar niet verantwoordelijk voor en kan daar ook niet op aangesproken worden. Maar als een tuinder die door ziekte of andere omstandigheden zijn tuin tijdelijk of voor langere tijd niet meer kan onderhouden, en geen steun heeft van zijn achterban, dan heeft die tuinder altijd de mogelijkheid een beroep te doen op één van de leden van de tuincommissie of bestuur. Die proberen met behulp van o.a. vrijwilligers in eerste instantie het noodzakelijkste werk op te knappen, maar wacht niet te lang met vragen. Trek op tijd aan de bel!

Plannen zijn gemaakt: voorstel nieuwe teams op de Moeshof. Team TOB, TT en TD ?

Dit vraagt om nadere toelichting. Soms denk je ergens over na hoe kan iets verbeteren. Hoe doen andere tuinverenigingen het onderhoud op hun complex. Ik kwam dit tegen en dit wil ik graag met u delen. Mogelijk kunnen wij dit gaan toepassen op ons complex en VTV vereniging. De tuincommissie/teams gestructureerder en efficiënter maken. **Wilt u meedenken en dit voorstel verder uitwerken en invullen, neem dan contact op met Cees Adriaanse.**

TEAM ONDERHOUD EN BEHEER

Dit team is verantwoordelijk voor het onderhoud aan paden en sloten, het snoeien van bomen en struiken, het maaien, het afbreken van oude opstallen, het afvoeren van afval naar de stort, het schoonhouden van het terrein, de uitleen van gereedschap, hulp aan leden die het onderhoud zelf niet meer aankunnen, het organiseren van de werkplandagen, e.d. Jaarlijks probeert team **TOB** (onderhoud en beheer) een schema te maken met de noodzakelijke werkzaamheden, die we samen met alle leden kunnen uitvoeren. Zo zie je dat 'samen sterk' een hele reële opmerking is. Het geeft ook aan dat we bereid zijn om te werken voor de tuin die ons allemaal lief is. Dit jaar willen we tussenpaden verbeteren en ander divers onderhoud: snoeien, sloten maaien etc. en "De Stek" onderhanden nemen.

TEAM TECHNISCH

Dit team onderhoud “De Stek” en bijbehorende installaties zoals electra, water, sanitair, (elektrische)gereedschappen maaimachines, voert reparaties uit aan installaties en gebouwen, onderhoudt de waterpomp. Ze beoordeelt de bouwaanvragen en houdt toezicht op de opstallen van het terrein. Ook adviseert ze de leden betreffende de bouw en onderhoud van opstallen.

TEAM DUURZAAM

Het team Duurzaam is een ‘denktank’ en zet zich in om een zo groot mogelijke biodiversiteit op het volkstuinencomplex “De Moeshof” te creëren en onderneemt daartoe, in afstemming met het bestuur, initiatieven en doet voorstellen voor duurzaam beheer en onderhoud. Bijvoorbeeld met betrekking tot een duurzaam maaibeleid en duurzaam(er) onderhoud van de sloten en knotten van de wilgen langs het hoofdpad. Projecten die zijn gestart: onderhoud en beheer van de composthopen, aanleggen van een vlindertuin, aanplant van insecten minnende struiken en

bomen, aanleg en onderhoud van bloemenstroken om vlinders en bijen etc. aan te trekken, natuurvriendelijke oevers, het maken van een bijenhotel, etc.

En nog enkele opmerkingen tijdens/na de ledenvergadering:

- Organiseren van een nieuwjaarsbijeenkomst 1^e week 2025 op ons volkstuincomplex “De Moeshof” Wie wil meehelpen?
- Komende winter een instructieavond over composteren?
- En ook zo’n avond over fermenteren?

COMPOST

Vanaf 2024 moet iedereen gewoon op z’n eigen tuin composteren; dus geen afvoer meer met de kar of containers. Over enkele jaren is het misschien een vertrouwd beeld: grote hopen compost op de tuinen. We tuinieren op zware grond en zonder compost gaat het niet. Aandacht voor de bodem, de basis van je tuin, is belangrijk. Maar de vraag is, of compost nodig is. Tot voor kort voerde iedereen die geen composthoop op de eigen tuin had, zijn of haar tuinafval zelf af.

Nu moeten we voornamelijk ons prima composteerbaar groen gaan herbenutten. Team Duurzaam wil ons daarover (laten) informeren. Mogelijk kunnen we daarnaast een compostlevering per jaar via de gemeente gaan betrekken. We gebruiken we als hobbyboer per ha. meer dan de gemiddelde akkerbouwer.

Laten we zelfredzamer worden en ons eigen gratis groenmateriaal op waarde schatten en benutten in plaats van afdanken. Compost maken hoort bij tuinieren als wieden, planten en plukken.

Iedereen kan het (leren). Ook op een kleine tuin heb je al snel een hoekje vrij voor een hoop, bak of ton. En daar kun je wonderen verrichten! Met een beetje goeie wil maak je daar binnen een seizoen klare compost en ben je een trotse kringlooptuinier. Wie wil dat nou niet zijn in de huidige circulaire maatschappij. Ook wij kunnen een steentje bijdragen.

PORTRET VAN EEN TUINDER:

Hoe heet je en op welke tuin zit je? Hoe lang tuinier je al?

Mijn naam is Gerrit-Jan den Dunnen en ik tuinier op tuin 10. Vanaf 1997 ben ik lid van de volkstuin vereniging. Eigenlijk tuinier ik al vanaf mijn kindertijd . Ik heb tuinieren van mijn ouders geleerd.

Wat doe je in het dagelijks leven, en heb je daarnaast nog andere hobby's dan tuinieren?

In mijn dagelijks leven ben ik werkzaam als bedrijfsleider op een zeugenhoudery. En samen met mijn vrouw doe ik vrijwilligers werk in onze kerkelijke gemeente.

Wat vind je zo leuk aan tuinieren?

Buiten nuttig bezig zijn met de natuur en je eigen voedselvoorziening. En een praatje met de leden .

Zijn er ook dingen die je minder leuk vindt aan het tuinieren op de moestuin?

De strenge regels die gelden voor het gebruik van dierlijke mest en compost opgelegd door de overheid. Ze zijn nodig maar het maakt tuinieren ingewikkelder. Maar het geeft ook een nieuwe uitdaging.

Kun je ons nog goede tips geven? Wat werkt op jouw tuin altijd ?

Ik probeer de tuin voor het einde van het jaar zover mogelijk te spitten. En frees allen de grond waar de aardappels komen. Frezen is een zeer slechte grond bewerking die het bodem leven teveel beschadigt. De daglengte bepaald vooral wanneer ik ga zaaien en poten daarna het weer. Ik lees de info op de achterkant van de verpakking en let op de houdbaarheidsdatum.

En misschien weet je nog een leuk recept met iets van groente of fruit dat je zelf kweekt?

Probeer iedere maand vers van je tuin te eten dus ook in de winter maanden. En als je ervan houdt maak je je eigen zuurkool.

Zuurkool.

Raspt de witte kool. Weeg 1 kg af en voegt 10 gram zout toe. Doe dit in een schone emmer of Keulse pot. Herhaal dit tot dat de emmer of pot vol zit. Neem een bord of plastic plaatje wat in de emmer past en dek hiermee de inhoud van de emmer of pot af. Neem een steen en zet die daarop. De geraspte kool komt onder zijn eigen vocht te staan. Dat is belangrijk! Melkzuurbacteriën zetten suikers uit de kool om in melkzuur waardoor de kool wordt geconserveerd. Dit proces duurt 6 weken. Zet de emmer of pot daarom weg op een koele plaats. Na 6 weken kun je wat je nodig hebt van de zuurkool voor consumptie gebruiken. Voor het afdekken steen en bord afspoelen met water.

Wat zijn je favoriete groenten of fruit om te telen ?

Bloemkool, Schorseneren en Prei .

Heb je ook nog een bijzonder gewas op je tuin staan?

Schorseneren; het is een gewas dat op zandgrond wordt geteeld maar het lukt op de klei ook prima. Ik vind ze ook erg lekker. Twee jaar geleden heb ik Asperges gezaaid en vorige jaar uitgepoot. Volgend jaar hoop ik groene Asperges te oogsten. Japanse haver als groenbemester je kunt tot half augustus zaaien; het geeft veel massa wat belangrijk is voor een goed bodemleven.

Tuinier je alleen of met elkaar?

Ik doe het meeste werk op de tuin alleen. Rika mijn vrouw vindt het leuk om de groenten te verwerken. We genieten beiden van verse groenten van de tuin en geven ook aan anderen.

Heb je wel eens iets leuks of geks meegemaakt op je tuin?

Toen ik 27 jaar geleden op de moestuin ging tuinieren hadden we geen last van eenden die de bonen alvast voor je plukten. Er heeft zelfs een eend bij mij in de slootkant gebroed. Door de jaren is dat veranderd. Een bijzonder fenomeen ook de Coloradokevers. Tot voor 10 jaar geleden hebben we daar nooit last van gehad.

DE MOESTUINBEURS

De Moestuinbeurs vond plaats in en rondom Kasteel Groeneveld in Baarn op 22, 23 en 24 maart

Het is een jaarlijks terugkerend evenement met inspiratie, informatie, producten en merken rondom moestuinieren. Nicole Vendelbosch en Truus Boes van onze vereniging brachten een bezoek aan de beurs en kwamen heel enthousiast terug.

De Moestuinbeurs is er voor iedereen met een interesse in een zelfvoorzienende levensstijl, op welke manier dan ook. Leven uit de tuin staat centraal, maar denk ook aan actuele thema's als het voedselbos en permacultuur. Of je nou een doorgewinterde moestuinierder bent, een sociale volkstuintierder, of als je alleen een aardbeienplantje op je balkon hebt staan: De Moestuinbeurs is voor iedereen toegankelijk.

Er is een divers aanbod aan standhouders, je shopt producten (van zaden tot koken), kunt naar een inspirerende lezing, krijgt persoonlijk advies van moestuin-experts en geniet van heerlijk eten bij een foodtruck. Zo ben jij na deze dagen vol

belevenis helemaal voorbereid op het komende moestuinseizoen!

Naast meer dan 100 deelnemers, is er een doorlopend programma met onder andere lezingen, workshops, wildplukwandelingen en een zadenruil. Lezingen zijn kosteloos te volgen en hier geldt een vrije inloop. Workshops, rondleidingen door de moestuin en wildplukwandelingen werken met online voorinschrijvingen.

BOEKRECENSIE: DE MOESTUIN VAN MME ZSAZSA

Het boek bestaat eigenlijk uit twee delen, een deel over tuinieren door Kim Leysen (Mme Zsazsa zelf) en een receptengedeelte geschreven door Dorien Knockaert. Alles wat je mogelijk wilde weten over het beginnen van een moestuin en het onderhouden er van komt aan bod.

Hoe begin je een moestuin? Hoe maak je goede compost? Wat is mulchen? Alles wordt uitgebreid en stap voor stap uitgelegd. Zaken zoals het gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen worden in het boek niet aangemoedigd. Daarentegen krijg je wel veel informatie over bestjes die je planten opeten en hoe je plantenziektes zo ecologisch verantwoord mogelijk te lijf kunt gaan. Voor iedere groente is er gebruiksaanwijzing in het boek opgenomen met wanneer je hem moet zaaien, hoe je er het beste voor kunt zorgen en wat je er op culinair gebied mee kunt. Handig, vooral als je zoveel van een bepaalde groente hebt geoogst, dat je even niet meer weet wat je er mee moet.

Het boek is echt een soort naslagwerk voor als je een moestuin hebt. Elke keer als je een vraag hebt is de kans groot dat je in dit boek een antwoord vindt. Dat antwoord kun je dan trouwens ook makkelijk markeren met 1 van de drie leeslintjes die het boek heeft.

sfeer van Mme Zsazsa: gekleurd, vrolijk en origineel.

Zelfs als je niets met tuinieren hebt is het leuk door de recepten die er in staan. En als je nog steeds een goede aanschaf. De kans is groot dat het je de juiste kriebels

Het receptengedeelte gaat uiteraard helemaal met de seizoenen mee. Er wordt duidelijk aangegeven wat glutenvrij is en er staan ook een paar duidelijk aangegeven 100% plantaardige opties in. Bij elk gerecht staat een mooie foto. Het hele boek ademt de

bezorgd om iets te ondernemen of het nu in de tuin is of in de keuken.

De moestuin van Mme Mme Zsa Zsa

Kim Leysen en Dorien Knockaert

Uitgeverij Manteau

€29,99

MOLLEN VANGEN IN DE MOESTUIN

In een moestuin wil je een fijne biodiversiteit maken. Dat betekent dat het een natuurlijke omgeving mag zijn waar er plek is voor planten, dieren en mensen. Een mol is in principe een nuttig dier, want ze eten slakken, regenwormen en larven. Door het graven van gangen maken ze de grond los en brengen lucht in de bodem. Ik vind het zeer prima dat er dieren meehelpen en mee-eten, zij hebben ook voedsel nodig. Het moet wel een beetje in evenwicht zijn...

Mollen in de tuin

Mollen zijn mooie en bijzonder om te zien. Wist je dat een mol 12-15 meter onderaardse gangen kunnen graven en kunnen zo'n 8 kilo aarde per dag omhoog drukken... Gelukkig leven ze alleen en komen ze niet veel in elkaars territorium, ze hebben ook een vast dagpatroon. Heb je toch mollen in de tuin die alles omver gooien, dan kun je het volgende doen om de mollen te verjagen of te bestrijden? Een paar mogelijkheden.

Mollen voorkomen

Je kunt ervoor zorgen dat de mol niet graag in je tuin komen. Zo kun je sterk geurende planten als de keizerskroon, tuingloxinia of de kruisbladwolsmelk neerzetten. De geur van de wortels jagen woelmuizen en mollen weg. Een ander idee is om gaas bij de rand van je tuin in te graven, zo voorkom je dat ze een gang kunnen graven.

Mollen afschrikken

Mollen hebben een scherp gehoor, daarmee kunnen ze hun vijanden goed horen en hebben een hekel aan harde en storende geluiden. Je kunt bijvoorbeeld een fles zonder bodem in een molshoop steken en de wind erdoorheen laten fluiten. Je kunt ook mollen bestrijden met geluidkokers die ultrasone geluiden uitzenden, er zijn een aantal mogelijkheden te vinden die effectief zijn. Je kunt ook carbid in een molshoop strooien, mollen houden niet van deze lucht.

Mollen vangen: Er zijn verschillende manieren om mollen te vangen. Er zijn allerlei mollenfallen te vinden. Er zijn ook mogelijkheden om mollen levend te vangen. Je kunt ze dan lokken en dan vangen in een kooi of een mollenkoker. Laat de gevangen mol vrij op een plek waar ze niet veel kwaad kunnen. Zorg wel dat dit niet in de buurt van je eigen tuin is. Doordat een mol in een territorium woont, doen ze hun best om deze terug te vinden en daar zijn ze best goed in. Verder is er een

grote kans dat een ander de het territorium inneemt, dus blijf controleren.....

**MET VRIENDELIJKE GROET,
het bestuur van VTV-HG.**

